

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Дер. Америки П'ЯТЬ ЦЕНТИВ Закордоном

Тел. "Свобода": ВЕРГЕН 4-0801 4-0221 — Тел. У. Н. Союз: ВЕРГЕН 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД СУДУ ЗАБОРОНИ ВУГІЛЬНОГО СТРАЙКУ

Вашингтон, 18 січня. — Голова юні вуглекопів і сама юнія мають відповісти перед федеральним судом за теперішній нелад в продукції вугілля, спричинений наказом Луїса, щоб робітники працювали тільки три дні в тиждні. Це в свою чергу викликало страйк 85,000 робітників, який став загрозою для всієї вугільної продукції. Роберт Н. Денгам, генеральний дорадник Кресвої Ради Робітничих Відносин вніс до федерального дистриктового суду у Вашингтоні жалобу в цій справі, а суддя Річмонд Кіч назначив день 26 січня на перше переслухання юнії. Денгам домагається часової заборони вугільного страйку, закидаючи юній вивинання несправедливих засобів у роботі. Заборона страйку получена з домаганням, щоб майнери працювали правильно цілий тиждень, заки непорозуміння між підприємцями і юнією будуть вирішені Кресвою Радою Робітничих Відносин. Переслухання перед Радою обох сторін у спорі почнуться 7 лютого.

СЕНАТ ПРИЙНЯВ БИЛ ЗА ЗНИСЕННЯ ПОДАТКУ ВІД РОСЛИННОЇ МАРГАРИНИ

Вашингтон. — Подавляючою більшістю голосів, 69 проти 16, сенат ухвалив знести податок від рослинної маргарини. Законопроект у цій справі перейшов уже в палату репрезентантів в минулий сесій Конгресу. Бил має на цілі знизити ціну маргарини і тому довгий час велася боротьба процентів масла проти билу. Деякі сенатори пробували робити зміни в законопроекті в тому напрямі, щоб у ньому вмістити постанови про зрівняння громадянських прав, однак більшість відкинула ці поправки. Тому, що між законопроектом палати репрезентантів і сенату є деякі різниці спільна конференція палати й сенату виглядає їх, заки поправлений бил буде предложений президенту до підпису. Податок від маргарини вносить тепер 10 центів від фунта і він найбільше дошкулось бідному нігерьському населенню в південних штатах.

АРМІЯ РЕФОРМУЄ РЕЗЕРВОВИЙ КОРПУС

Вашингтон. — Команда армії оприлюднює, що приступас до основної реформи резервового корпусу, щоб зробити його беззатним. Досі в резервовій корпусі є 18,000 організацій. Їх переміняти на 9,000 сильніших частин і поставлять на такій висоті, щоб їх можна було збомулізувати як стій на випадок необхідності. Резерва має бути поділена на три категорії, а саме: Резервова Армія, Активна Резерва, Неактивна Резерва, а крім того буде ще Почесна Резерва. Активна Резерва буде обіймати добровольців.

ЗРЕЗИГНУВАВ ІЗ ДЖАБУ, ЩО ПРИНОСИВ НОМУ \$300,000 РІЧНО

Нью Йорк. — Підприємство виробу різних родів мила, звісне під іменем Левер Бродерс, оприлюднює, що передісний корпоратив, Чарлс Лукман, зрезигнував зі свого становища, яке приносило йому \$300,000 річної платні. Леверт Бродерс в Америці це частина міжнародного концерну, якого осередок є в Англії. Досі квартира американської секції була в Кембридж, Масс. Незабаром осідок буде перенесений до Нью Йорку, де закуплено для нього будинок при 505 Парк Евеню.

ПРИСТОСУВАННЯ НОВИХ ІМІГРАНТІВ В АМЕРИЦІ

Щоденник Нью Йорк Таймс перевів студію над поведінкою 122,067 діпів, які приїхали з Європи в Америку на підставі закону з 1948 р. Звітник Гарролд Фейбер стверджує, що нові імігранти пристосувалися до американських відносин швидше ніж давніші. За малими винятками нові імігранти вступають у сліди старих імігрантів і переміняють себе на самостійних американців. Студії з Середнього Заходу вказують, що це пристосування йде швидше, ніж навіть родовитих американців, які опинилися в подібнім положенні.

З численних поодиноких прикладів газета згадує про українця Александра Цибрівського, який приїхав до стейту Кентокі як фармер, однак тоді вже не було для нього праці. Виявилось, що Цибрівський має докторат фізики з віденського університету і, хоч слабо знав англійську мову, дістав працю в фабриці шкля в Луїсвил. Тепер він переноситься кудисьнакше для збільшення своїх заробітків. Назвагал, каже Таймс, безробіття серед нових американців є незначне. Найважчою проблемою є мешкання.

СЕНАТОР ТЕФТ ПРО СУСПІЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вашингтон. — На переслуханні сенатської фінансової комісії в справі нового законопроекту для суспільного забезпечення сен. Роберт А. Тефт, провідник республіканців у сенаті, заявив, що кожний, хто платить щось до суспільного забезпечення, повинен дістати з нього якусь частину. З цих причин він противний новій системі, яка признає мінімальну старечу платню у висоті 25 до 30 доларів без огляду на те, чи родина що-вплатила до фонду чи ні.

РЕСПУБЛІКАНЦІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ ДО ЦЬОГОРІЧНИХ ВИБОРІВ

Вашингтон. — Головні провідники Республіканської партії з Кресвого Республіканського Комітету, з сенату, палати репрезентантів і три стейтські губернатори зїхалися вперше для нарад, як скласти політичну тактику і вияснити цілі партії для виборців, що будуть вибирати конгресменів у 1950 році. Вислід нарад першого дня ще не оприлюднений, однак звісне, що увага була зосереджена на податках, на закордонну політику та на збереження природних багатств Америки.

дерс в Америці це частина міжнародного концерну, якого осередок є в Англії. Досі квартира американської секції була в Кембридж, Масс. Незабаром осідок буде перенесений до Нью Йорку, де закуплено для нього будинок при 505 Парк Евеню.

ХОЧУТЬ РЯТУВАТИ АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ НА ФОРМОЗІ ПЕРЕД КОМУНІСТАМИ

Вашингтон, 18 січня. — Уряд Злучених Держав поробив дбайливі старання, щоб не допустити до переходу в комуністичні руки 42 американських торговельних кораблів, проданих в 1947 р. націоналістичному китайському уряду, що стоїть під проводом Чіанг-Кай-ші. На цих кораблях є 19 мільйонів доларів табулярної позички, яка є передана. Шість з тих кораблів знаходяться в Гонг Конг і вони вже перейшли на большевицький бік та вивісили червоний прапор. Така сама доля грозить іншим кораблям, які мають китайську залого, прихильну комуністам. Вони тепер знаходяться коло Формози, як складова частина націоналістичної китайської флотії. Департамент стейту вислав повідомлення до американських представників на Далекому Сході, щоб вони пильно вважали на кожний рух колишніх, американських кораблів і спрямовували їх до пристаней, які наводяться під американським контролем. Притокою до такого кроку дав бунт китайських моряків у ГонгКонг минулого понеділка на 13 колишніх американських кораблях, з яких шість були обложіні табулярною позичкою ("мортгеджом"). Ці вони перейшли до комуністичного червоного прапора.

ОПРИЛЮДНЮЮТЬ ЗВІТ ВОЛЕСА З ОСТОРОГОЮ ПЕРЕД ЧІАНГКОМ

Вашингтон. — Сен. Герберт Р. О'Коннор, демократ з Мериленду, оприлюднив звіт колишнього віцепрезидента Злучених Держав, Генрі Волеса, предложений президентом Рузвельту в 1944 р. з своєї подорожі до Китаю. Одну копію звіту передав Волес сенаторові. У ньому сказано, що провідник націоналістичного китайського уряду, Чіанг-Кай-ші, не має спосібностей на провідника і швидше чи пізніше мусить прийти в Китаю до еволюції або революції, однак більше правдоподібна є революція.

Підчас пресової конференції секретар стейту, Дін Ачесон, виявив погляд, що треба надіятися на якусь третю силу, яка вилониться між китайським населенням, а яка не буде ні націоналістичною ні комуністичною.

ТЕЙЛОР ЗРЕЗИГНУВАВ ІЗ СВОГО ПОСТУ В ВАТИКАНІ

Вашингтон. — Президент Труман прийняв резигнацію Мирона К. Тейлора із посту спеціального посла до Ватикану. Він був особистим представником през. Рузвельта до Ватикану від 1939 р. Пізніше през. Труман втримував його далі в таких самім характері. Проти такого посту йшли безупинні протести американських протестантів.

ПЕРЕСТРІЛКА НА АВСТРИЙСЬКОМУ КОРДОНІ

Відень, 19 січня. — Австрійське міністерство юстиції повідомило про перестрілку на австрійсько-югославському кордоні, яку почали трьох югославських контрабандистів, тітовської пропаганди. Австрійська сторожа відповіла стрілами і тоді вони втекли назад до Югославії, залишаючи більшу кількість пропагандивних розкидок.

УКРАЇНЦІ ЗІЗНАВАТИМУТЬ В СЕНАТСЬКІЙ КОМІСІЇ В СПРАВІ СОВЕТСЬКОГО НАРОДОВИВІСТВА

Нью Йорк, 19 січня. — Голова Політичної Ради УККомітету, адв. Степан Ярема, одержав від голови сенатського підкомітету закордонних справ, сенатора МекМена, повідомлення, що представники У. К. Комітету, або запропоновані ним свідки зможуть зізнаватися перед сенатським підкомітетом в справі советського народовивістства в Україні. УККомітет робить заходи для відповідного використання цієї нагоди.

АЛБАНІЯ ОБВИНУВАЧЕ ЗАХІД ЗА ТЕРОРІСТІВ

Париж, 19 січня. Комуністичний уряд Албанії проголосив тепер війну, в якій обвинувачує Злучені Держави і Великобританію, що вони при допомозі Італії і Югославії ведуть терористичну і шпигунську акцію для повалення теперішнього комуністичного режиму. В звіті наводяться "факти", як то італійська військова розвідка з американсько-британського до р у ч е н н я складає на парашутах в альбанських горах окремо вишкочених терористів, що вбивають місцевих представників комуністичної влади.

РАДНИК ПОЛЬСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ В О.Н. ТЕЖ "ВИБРАВ ВОЛЮ"

Лейк Соксес, 19 січня. Радник польської делегації в Об'єднаних Націях і польського генерального консуляту в Нью Йорку, д-р Олександр В. Рудзінський, зрезигнував вчора зі займаних ним дипломатичних постів та звернувся до державного секретаря Діна Ачесона з проханням азілю для нього і його дружини. Причиною своєї резигнації д-р Рудзінський подав, що він не може довше стерпіти советської диктатури та повного нехтування польської незалежності, як в самій Польщі, так і польських дипломатичних представництв. Ще лише кілька днів тому д-р Рудзінський мусів "демонструвати" разом з іншими советськими представниками в Економічній і Соціалній Раді, покидаючи її на знак протесту проти прийнятого там представника національного Китаю. На прохання д-ра Рудзінського ньюйорська поліція приділила йому тепер одного детектива, щоб охороняти його перед можливим большевицьким хуліганством.

Економічної і Службової Комісії в Господарській і Соціалній Раді. За советським представництвом потягнулись його польський, білоруський та чехословацький маріонетки.

КИТАЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ОБСТОЮТЬ ПРАВО НА КОНФІСКАТУ АМЕРИКАНСЬКОЇ ВЛАСНОСТІ

Гонг Конг, Китай, 19 січня. Недавно комуністичний уряд Китаю сконфіскував в Пей-пінгу земельну власність американського, французького і голандського урядів, на яких були побудовані приміщення для сторожі місцевих консулятів цих країн. У відповідь на це, Злучені Держави відкликали всі свої дипломатичні представництва з комуністичного Китаю. Тепер комуністична пропаганда намагається "доказувати" своє "право" на ту конфіскату, бо, мовляв, ця власність була набута згада-ними країнами на підставі несправедливого договору, який признавав їм право вдержувати на китайській території свої власні збройні відділи.

ЗАХІДНІ АМБАСАДОРИ В КРЕМЛІ В СПРАВІ АВСТРІЇ

Москва, 19 січня. — Амбасадори Злучених Держав, Великої Британії і Франції відвідали вчора на Кремлі советського міністра закордонних справ та відбули одногодинну конференцію в справі остаточного доведення до кінця переговорів щодо мирового договору з Австрією. Амбасадорів прийняв заступник міністра А. Громико, а в офіційному советському комунікаті виправдується, що сам міністер, А. Вишинський, не міг взяти участі в нарадах з огляду на свою "недугу". Після конференції в Кремлі амбасадорів знову вернулися до приміщення британської амбасадати і там продовжували свої наради до пізни вночі. В советському комунікаті не подано ані подробиць ані висліду нарад.

34 КАТОЛИЦЬКИХ ЕПІСКОПІВ В СОВЕТСЬКІЙ НЕВОЛІ

Рим, 19 січня. — Тількищо виданий Ватиканський Альманах на 1950 рік стверджує, що комуністичні уряди східно-європейських країн ув'язнили або заслали 34 католицьких архієпископів, єпископів або апостольських вікаріїв. Усіх цих жертв комуністичного терору, між ними теж українських католицьких єпископів, називається поіменно. З цього самого джерела подається ще такі дані про католицьку ієрархію в світі: всіх живих кардиналів є 54 або 60, отже тільки дещо менше від встановленої кількості 70; резиденційних патріархів — 10, титулярних патріархів — 4, метрополитів — 257, архієпископів — 42 більше ніж минулого року; єпископів 1,062 та 798 титулярних метрополитів, архієпископів і єпископів.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗМІНИ В ЕСПАНСЬКОМУ РЕЖИМІ

МОЖЛИВІСТЬ ВСТАНОВЛЕННЯ МОНАРХІЇ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ГЕН. ФРАНКА РЕГЕНТОМ.

Мадрид, 19 січня. — Зі звичайно добре поінформованих джерел тут заявляють, що теперішні володарі Еспанії, під натиском внутрішніх відносин та міжнародної опії, обмірковують основні зміни теперішнього режиму, іменню, проголошення країни королівством, з ген. Франком як регентом. Зміни мали б наступити в найближчому часі. Ця проблема мала бути два дні тому предметом нарад т. зв. Ради Країни, що негайно опісля відвідала ген. Франка в його палаці. Еспанська преса повідомила, що це були "честності відвідини" і теж не забирає слова на тему можливих основних змін режиму, але з тих же поінформованих джерел заявляють, що ген. Франко сам мав заявити Раді, що він вважає теперішній час за пригожий та відповідний до таких змін. З інших джерел повідомляють, що Франко готовий тепер проголосити країну республікою, бо після формального відновлення монархії три роки тому й ухвалення закону про наслідство, він не міг дійти до порозуміння з претендентом Дон Хуаном і теж тепер не видно можливостей, щоб він до такого порозуміння коли-небудь дійшов. Видивається можливість ще одного асенардного рішення, хоча в попередньому ген. Франко вже був "вибраний" досмертним шефом держави.

ПРОБЛЕМА ОБ'ЄДНАННЯ ВИСУВАЄТЬСЯ НА ПЕРШІЙ ПЛАНІ НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Берлін, 19 січня. — Місцеві і закордонні спостерігачі стверджують, що проблема об'єднання Німеччини поступово висувається на перший план німецької політики в східній і західних зонах та з черги об'єднується в один могутній політичний рух, що може серйозно заважити на дальшому розвитку подій. Ідея об'єднання сама по собі була в Німеччині завжди актуальна. Тепер її видивається політичними провідниками на сході і заході з різних мотивів та в різних цілях, але серед населення вона завжди має те саме значення і тому на ній легко спекулювати.

ЗНОВУ ЗАЛІЗНИЧА БОРІТБА МІЖ СХІДНІМ І ЗАХІДНИМ СЕКТОРАМИ БЕРЛІНА

Берлін, 19 січня. — Два дні тому німецька поліція в американському секторі Берліна захопила зайнятий советською адміністрацією залізничний будинок та розбріла і прогнала на советський бік східно-німецький персонал. Причиною того було неплачення советською адміністрацією залеглої чиншу за будинок. У відплату за це, советська залізнична адміністрація вчора вже на половину зменшила в місті рух міської залізничної та погрожує дальшими репресіями.

ПААСІКІВІ МАЄ ЗАПЕВНЕНИЙ ПЕРЕВИБІР НА ПРЕЗИДЕНТА ФІНЛЯНДІЇ

Гельсінкі, 19 січня. — Перші підсумки виборів президентських виборців у Фінляндії вказують, що дотеперішній президент Юго К. Паасіківі має вже запевнений перевибір. Фінці вибирали тепер тільки виборців, які в дні 15-го лютого виберуть президента. На всіх 300 виборців досі вже 172, отже абсолютна більшість, зявилася за Паасіківі. Зі 128 інших виборців 66 підтримує комуністичного, а 62 аграрного кандидата. Ствердивши свою меншість та беззиглядність вибрати свого кандидата, аграрні виборці правдоподібно голосуватимуть теж на Паасіківі, що ще збільшить відсоток його голосів.

БРИТАНСЬКІ КОНСЕРВАТИСТИ ПРИГОТОВЛЮЮТЬ ВИБОРЧУ СТРАТЕГІЮ

Лондон, 19 січня. — Після проголошення загальних виборів в Британії, обі головні партії розгортають широку кампанію, щоб здобути мандат народу на уряд. Соціалісти вже проголосили свій маніфест з обіцянкою дальшої націоналізації великих підприємств. Консерватисти зі свого боку ще обмірковують свою виборчу стратегію. На цю тему від двох днів відбуваються наради в домі консервативного провідника, Вінстона Черчила, в яких беруть участь всі головні консервативні діячі. Консервативну передвиборчу кампанію відкрис вже в найближчу суботу Вінстон Черчил своїм виступом по радіо, полемізуючи з програмою лейбористів та протиставляючи їй свою, консервативну. Підготує до виборів в країні відставляє на дальший план цілий ряд інших важливих справ, теж в закордонній політиці.

ПРОБЛЕМА ОБ'ЄДНАННЯ ВИСУВАЄТЬСЯ НА ПЕРШІЙ ПЛАНІ НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Берлін, 19 січня. — Місцеві і закордонні спостерігачі стверджують, що проблема об'єднання Німеччини поступово висувається на перший план німецької політики в східній і західних зонах та з черги об'єднується в один могутній політичний рух, що може серйозно заважити на дальшому розвитку подій. Ідея об'єднання сама по собі була в Німеччині завжди актуальна. Тепер її видивається політичними провідниками на сході і заході з різних мотивів та в різних цілях, але серед населення вона завжди має те саме значення і тому на ній легко спекулювати.

ЗНОВУ ЗАЛІЗНИЧА БОРІТБА МІЖ СХІДНІМ І ЗАХІДНИМ СЕКТОРАМИ БЕРЛІНА

Берлін, 19 січня. — Два дні тому німецька поліція в американському секторі Берліна захопила зайнятий советською адміністрацією залізничний будинок та розбріла і прогнала на советський бік східно-німецький персонал. Причиною того було неплачення советською адміністрацією залеглої чиншу за будинок. У відплату за це, советська залізнична адміністрація вчора вже на половину зменшила в місті рух міської залізничної та погрожує дальшими репресіями.

ПААСІКІВІ МАЄ ЗАПЕВНЕНИЙ ПЕРЕВИБІР НА ПРЕЗИДЕНТА ФІНЛЯНДІЇ

Гельсінкі, 19 січня. — Перші підсумки виборів президентських виборців у Фінляндії вказують, що дотеперішній президент Юго К. Паасіківі має вже запевнений перевибір. Фінці вибирали тепер тільки виборців, які в дні 15-го лютого виберуть президента. На всіх 300 виборців досі вже 172, отже абсолютна більшість, зявилася за Паасіківі. Зі 128 інших виборців 66 підтримує комуністичного, а 62 аграрного кандидата. Ствердивши свою меншість та беззиглядність вибрати свого кандидата, аграрні виборці правдоподібно голосуватимуть теж на Паасіківі, що ще збільшить відсоток його голосів.

БРИТАНСЬКІ КОНСЕРВАТИСТИ ПРИГОТОВЛЮЮТЬ ВИБОРЧУ СТРАТЕГІЮ

Лондон, 19 січня. — Після проголошення загальних виборів в Британії, обі головні партії розгортають широку кампанію, щоб здобути мандат народу на уряд. Соціалісти вже проголосили свій маніфест з обіцянкою дальшої націоналізації великих підприємств. Консерватисти зі свого боку ще обмірковують свою виборчу стратегію. На цю тему від двох днів відбуваються наради в домі консервативного провідника, Вінстона Черчила, в яких беруть участь всі головні консервативні діячі. Консервативну передвиборчу кампанію відкрис вже в найближчу суботу Вінстон Черчил своїм виступом по радіо, полемізуючи з програмою лейбористів та протиставляючи їй свою, консервативну. Підготує до виборів в країні відставляє на дальший план цілий ряд інших важливих справ, теж в закордонній політиці.

ПЕРЕВРАНО ЗАХОДИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ НОРДІЙСЬКОГО МИТНОГО СОЮЗУ

Стокгольм, Швеція, 19 січня. — Сьогодні тут повідомлено про хвилеве припинення дальших заходів в справі нордійського митного союзу, що їх робила окрема комісія, зложена з представників Швеції, Норвегії, Данії та Ісландії ще від лютого минулого року. Головні труднощі під цим оглядом мала ставити Норвегія, яка вважала, що її користі з такого союзу були б менші ніж втрати в національному господарстві, ще не цілком відновленому після воєнних знищень.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРИТИЧНА СИТУАЦІЯ

Кріза у вугільній промисловості триває уже майже сім місяців. С різні причини цієї кризи, але розглядаючи справу об'єктивно ледви чи знайдеться така причина, яка виправдувала б теперішній хаос, який уже наніс багато шкоди майнерам, а тепер готов спаралізувати цілу промисловість, залезну від доставки вугілля, а теж і транспорту.

У цій кризі маємо до діла з таким дивоглядом, якого ще не було, бо ж є коло 90,000 майнерів на страйку, не зважаючи на "пораду" Джана Л. Луїса, президента Юнайтед Майн Воркерс, щоб не страйкувати і вертати до праці. Як відомо решта майнерів працює, але всього три дні на тиждень. Таке зарядив Джан Луїс, щоб таким чином заставити власників вугільних копалень погодитися на новий контракт з майнерською юнією на таких умовах: основна заробітна плата \$15 на день (досі було \$14.05) і 35 центів від тони добутого вугілля до т. зв. "Добродійного фонду" (досі було 20 центів).

Майнерська платня виносилася б сьогодні від \$75 до \$85 тижнево й з неї були б майнери цілком певно задоволені, коли б мали постійну працю, але так не є. Тому вони часто попадають у дуже скрутне матеріальне положення. Поміняючи економічні кризи, першою жертвою яких падають звичайно майнери, чи теж визискує майнерської праці з боку вугільних баронів, в новітніх часах винним є теж за терпіння майнерів і Джан Л. Луїс, що вже є тридцять років неодмінним босом майнерської юнії. Його стареча впертість, зарозумілість та бундючність наносить нині багато біди майнерам і повно клопоту країні.

Майнери слухають Луїса, бо за ним поважні заслуги в їхній боротьбі за кращі умовини праці. Якраз тому не хочеться вригати, щоб і ті майнери, що виходять тепер самостійно на страйк, йшли проти волі Луїса. Вони розуміють добре його мову. Значить відчувують, що Луїс властиво не є проти страйку, а тільки з якихось, тільки йому відомих причин, його тактика вимагає, щоб мав на писми, що це не він спричинив страйк. Зате противники Луїса є тої думки, що його вплив серед майнерів упадає, що майнери вже не слухають його як давніше, та що через його диктатуру приходить їм бідувати, бо це він заставив їх працювати тільки три дні праці в тиждень. Знов промисловці озлоблені на Луїса особливо тому, що ніколи не мають певності, чи не настане несподівано застій у продукції через якесь нове зарядження Луїса. Деякі, як от Юнайтед Стіл Корпорейшен, що мають свої майни, загострюють це положення своїм нерозумним поступком відмовляючи кредит у компанійних склепах тим майнерам, що хоч бідують, але вийшли на страйк. А майнери страйкують, щоб більше працювати і більше заробляти.

Так виглядає сучасна "майнерська проблема". Ускладнюється вона ще й тим, що хоч з усіх боків натискають на президента Трумана, щоб він щось зробив у цій "критичній ситуації", користуючись своїми президентськими повноваженнями, чи законом Теффа-Гартлі, президент ще далі тої думки, що "крайня необхідність" це не заіснувала. Одне криза ця стала такою загрозливою, що так далі бути не може. Це й спричинило позов Р. Н. Денгема, радника Краєвої Ради Робітничих Відносин, що хоче судовою заборону заставити майнерів працювати повних 5 днів на тиждень, як теж не страйкувати.

Водородна бомба—нове ма-рево заглади для людства

В останніх днях повідомлено з Вашингтону, що американські вчені, хіміки, фізики і техніки, перемогли всі перешкоди та завершили свої дослідні можливості виробу нової атомичної бомби з водню, що на тисячу разів перевищує б деструктивну силу продукуюваної вже атомичної бомби з урану. Все мало б бути готове до продукції цієї супер-бомби. Очікується, що тільки рішального слова з Білого Дому і продукція може зачатися.

Рівночасно повідомлено, що Дейвід Ліліенталь, голова Комісії Атомичної Енергії, що залишився на цьому пості ще на один місяць, хоча був заповів свою резигнацію вже з днем 1-го січня, мав би робити останні заходи, щоб не допустити до продукції водневої бомби. Президентів Труманові він звернув увагу на загрозу тотального знищення всього людства і його цивілізації та запропонував, що він сам поїде до Москви і переговорюватиме зі Сталіном справу міжнародної контролю атомичної енергії. Він теж мав би пропонувати знищення складу напродукованих вже атомичних бомб. Більшість в Комісії не поділяє його думки і вважається, що теж на рішальне слово з Білого Дому не доведеться довго ждати. Від кількох днів в столиці відбуваються перманентні наради представників державного департаменту, департаменту оборони та згаданої Комісії. Можна б сказати, що там вирішується тепер доля світу в найдовішньому і найгрізнішому розумінні того слова. Для зрозуміння цієї безсумнівної найважливішої в історії людства правди, не від речі буде познайомитися боляй загальною з деякою новою силою та її деструктивними можливостями.

Водень, означуваний хімічним знаком "H", це найлегший хімічний первень у газовій стані, що знаходиться в горішніх верствах нашої атмосфери на багатьох сталих зорях, на сонці і творить складову частину води та різних хімічних сполук. Він творить приблизно одну п'ятитисячну частину всієї води на світі, отже його є більше ніж досить. Його добувається електролітично з води, як теж діляннями цинку на розріджену сірчану або сіллю кислоти. Нижче —234° Ц. водень стає рідким (відома "тяжка вода") а нижче -254° твердне. Досі він мав досить широке застосування в індустрії, а його використання до продукції косміч-

ної енергії надало б йому тепер окремого значення. В міжнародному лексиконі водень називається гідрогеном, двома зложеними латинськими термінами, що відповідають українському "водородень". Тому в далішому будемо користуватися означенням водородної або гідрогенної бомби та енергії.

Подробиці практичного виробу водородної супер-бомби закриті суворою урядовою таємницею. Проте, теоретичні відомості на цю тему знані в світі вже приблизно з 1935-го року і на цю тему полялилось вже, головні коліси в Німеччині і Англії, чимало друкованих наукових праць. Вже тоді теоретично доказували можливість продукції атомичної енергії з водороду, хоча тільки визволення атомичної енергії з урану насуває тепер на це практичні можливості.

У зв'язку з останніми повідомленнями з Вашингтону, американська преса надрукувала цілий ряд виписок з відомих американських спеціалістів, що подають загальні інформації щодо можливостей і техніки виробу водородної супербомби, оцінюючи загально теоретичні можливості її деструктивної сили.

Ядровий процес, що вможливив би продукцію водородної бомби, є цілком протилежний до процесу при виробі атомичної бомби з урану. Продукція атомової бомби з урану настає шляхом визволення атомичної енергії внаслідок розбиття (фізії) атомів. У визволенні атомової енергії поступається навпаки, збивається (фузія) чотири водородні атоми в один атом т. зв. гелія.

Інтересно, що власне такий сам процес, іменю злука чотирьох атомів водню в один гелій, відбувається на сонці, що вможливило йому радіацію протягом мільярдів років без зупинки. В цьому випадку зонце є своєрідною водородною бомбою, енергія якої вможливила життя на землі.

Процес визволення атомичної енергії в обох випадках, через розбиття і злуку атомів, закінчується в переміні малої кількості матерії в енергію. В таких випадках один грам матерії дає 25,000,000 кіловат годин енергії, що відповідає розривній силі 20,000 тон відомого TNT. При розбитті атому урану в енергію переміняється тільки одна десята частина одного проценту, отже з одного кілограма тільки один грам. Натомість в злучі атомів

(Довідаємося на стор. 3-118)

Микола Чубатий.

УКРАЇНСЬКІ ЄВРАЗІЙЦІ

Після першої світової війни зродилася на еміграції поміж росіянами ідеологія, яка готувала, що російський нарід є тільки частинно народом європейським; в більшості його ціла культура та ціла духовність зв'язані з Азією, так само, як майбутність російської культури і зріст російської імперії зв'язаний з азіатськими постолями Росії. Автором тої, зрештою для росіян-імперіалістів зовсім природної ідеології, був професор князь Трубецькой. Він скоро здобув собі багато прихильників, зокрема серед російських націоналістів на еміграції. Євразійську ідеологію прийняло за свою багато професорів російської історії в Америці. Пригадує собі, що в році 1933 на Сьомім Міжнароднім Конгресі Істориків в Варшаві ту ідеологію особливого завзято боронови російські історики-малоросіяни.

Хоч нова євразійська ідеологія має сильний російський націоналістичний підклад, її прихильники у Соетах при навчанні історії Советського Союзу. Вистачить вглянути в загально прийнятий в советських середніх школах 4-томний підручник історії Советського Союзу, написаний професором Панкратовою, яка нині тішиться в Політбюрі ласками офіційного советського історика, щоб відразу пізнати суто євразійський підхід до історії Росії.

Так, як еміграційні євразійці - росіяни одушевляються культурами тих народів Азії, що нині ввійшли в склад російської імперії, так само й проф. Панкратова вчить російську молодь, що російська культура є синтез всіх тих високих старих азійських культур, до яких заходять культури ще навіть не доросла. Такий ідеологічний підклад має теж величезне практичне значення нині, коли Кремль переносить до Азії матеріальну базу російської імперії, зокрема російську індустрію. Нині Азія, не європейська частина Советської імперії, стає основною частиною червоної Росії. Тут треба шукати причини нинішньої російської експансії в Китаю. Річ природна, що в ідеології євразійців, білих чи червоних, немає місця для самостійного українського народу, бо його культура теж має стати разом з культурами таджиків, туркменів, казахів та інших азійських народів в одну велику культуру російського советського народу, творця євразійської імперії зі столицею в Москві.

Євразійство це прямо протинство до українського са-

мостійництва. Росіяни - євразійці орієнтуються виключно на схід, українське самостійництво орієнтується на захід. Перше хоче брати свої соки з азійських культур, а українська культура, як культура самостійного народу, добуває джерело української духовності в західній культурі. Нині вже маємо десятки праць, які науково доказують, що саме існування України як самостійної нації узалежнене від побратимства з Європою, в минулі і в майбутності.

Духовний зв'язок українського народу зі заходом свідний продовж цілої його історії, від часів княгині Ольги аж по наш час. Тісний зв'язок Ярослав Мудрого та його наслідників з тою міжнародною системою, що в середніх віках називалася "Міжнародною Християнською Спільнотою" (Communitas Christiana), себто союзом християнських держав Європи, є загально відомий. Україна протинно як Московщина, поставилася негативно до азійського світу, як перед татарським заливом, як до самих татар, так і до їх політичних спадкоємців турків. На ідеології боротьби з невірним мусульманським світом виростала козацьчина.

Український нарід брав участь в усіх культурних рухах західної Європи, в реформації, ренесансі, гуманізмі, романтизмі і т. п. Вже в наших часах ту саму ідеологію проголосив український комуністичний писатель Микола Хвильовий, що кликав своїх товаришів пера орієнтуватися на духовність західної Європи, а плечима відвернувшись від євразійської Москви.

Дивним дивом, якого збагнути годі, саме ідеологи тої групи, що Миколу Хвильового прийняли немов за свого святого і патрона, постійно голосять щось зовсім протинне. Цілі сторінки європейського органу тої групи прямо заповнені статтями, яких провідною думкою є, що Україна це Схід, що майбутність України є в Азії (зовсім так, як російські євразійці голосять про Росію) та що студія сусідньої Азії це справа навіть важніша ніж студія України. "Коли ми сьогодні", читаємо там, "спромогаємось на "Енциклопедію Українознавства", то навряд чи скоро спроможемося на "Енциклопедію Сходу", що не менш, а може й більше потрібна сьогодні, ніж українознавча" (Українські Вісті ч. 99, 1949).

Безперечно, що українська нація, коли б жила в нормальних стосунках у власній дер-

жаві, повинна б, студіювати всі проблеми, між ними також проблеми близького азійського сходу. Та, щоб для українців при нинішнім недовладним знанні українознавства, особливо серед молодшого та середнього покоління, були важніші студії азійського сходу ніж України, то такі годі з тим погодитися, зокрема коли заважаються серед українських євразійців такі недовладні відомості про Україну та її сусідів.

"Старий європейський міт про азіатів варварів, як голодний варварську загрозу Європі" читаємо там, "в наш час живе тільки в пропаганді гітлерівців, у забобонах деяких західних ідеологій". А чи вся російська система зводиться до опричниками Івана Лютого та черезвичайною Політбюра не є копіюванням татарської системи Джингісхана та його наслідників. Зокрема, Сталін постійно признається до того азійського наслідства. Відомо, що советський диктатор, в 1942 році, закликаючи з японським амбасадором пакт неагресії (згодом подоланий), сказав знамениті слова: "Випиймо, бо ми оба азіати".

Нині вже маємо й українських євразійців, які хочуть при допомозі того ж азійського сходу, що був основою московської імперії, вже від часів Івана Лютого, будувати українську самостійність. Як не має статися, справа для авторів тої ідеї проста. Поневолення народів советської імперії це не є справа московського народу, а тільки справа Кремля та Сталіна. Не стане його, так зараз настануть часи Овідієвої легенди про "Золоті часи згоди між ятінг та вовком, бо російський 70-мільйонний нарід тут нічого не винен. Це якийсь там "апокаліптичний", "московський принцип", який вже однаке, кажуть, копає. На це українські євразійці навіть наводять докази. Першим доказом це прийняття багатьох росіян до "князьського принципу", що має заступити дотеперішній московський принцип. Про другий принцип вже наложє смерті, українські євразійці пишуть так:

"В одній історичній праці про Росію та українське питання автор (здається князь Трубецькой) навіть дійшов до твердження, що "власне російської культури" (і навіть мови) немає. Є мовляв, київська українська культура і мова, яку перенесли росіяни. І тому, мовляв, росіяни творять фатальну помилку; протиставляючи себе українцям... Той же Трубецькой у згаданій праці заявляє, що українського питання нема, бо Україна це весь східно-слов'янський світ". (Українські Вісті, ч. 99, 1949).

Князь Трубецькой говорить те саме, що говорить цар Петро I, коли для Московщини приймав стару назву України-Русь. Російські євразійці так само як цар Петро вважають Москву та Київ за одне, тому для них немає ніякого українського питання і тому нема потреби великоросіянам протиставити себе малоросіянам.

Українські євразійці мають ще й третій доказ, вже з практичного життя, а те, що московський принцип вже копає, а київський росте завдяки безпримірній самопошварті росіян. "Ви, українці, хочете своєї держави", говорили до автора статті росіяни-українофіли, "так беріть собі цілу російську імперію, переносьте столицю в Київ і правте, але ж не можна ліквідувати П". Московські євразійці знають дуже добре, що єдина невіддільна Росія може мати столицю в Києві чи Москві, тому пускають хляк такі блядні.

Велика шкода, що автори тої ідеології в 1940-вім році жили під Советами а не в західній Європі. Ту саму думку, про варварський московський принцип та про культурний

(Довідаємося на стор. 3-118)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

24)

XXII. ДИСКУСІЯ НАД РЕЗОЛЮЦІЯМИ

Привіти, проголошення пожертв, зміна статуту, вибір нового Конгресового Комітету та наостанній відчитування проекту резолюції виповнили майже весь другий день наради Конгресу. Вже перед резолюціями заповіджено приїзд Капелі Бандуристів і підготовку до концерту. Це склалося, що на ширші дебати над поодинокими проблемами не стало часу. З другого боку треба твердити, що дискусанти не видвигали основних проблем, затримує в більшості справи формальні або другорядні ініші.

Після відчитання проекту резолюції, негайно поставлено всеню, щоб їх прийняти. До голосу зголошується д-р Д. Квітковський та запитує, чому в резолюції Конгресу вставлено, що "Конгрес вітає УПА та її політичний провід". Він вважає, що Українська Національна Рада є одним політичним проводом і тоді це само собою розуміється. Признання такого політичного авторитету УНАРДІ виходило недовозначно теж з дотеперішнього перебігу Конгресу.

Проф. М. Чубатий, як автор першої редакції тої резолюції, вняв делегатів, як ця частина резолюції дісталася до тексту. Він твердить: Відомо, що поважна частина українського громадянства в Європі та в Америці, признаючи Український Національний Раді авторитет репрезентувати українців поза Україною, вважає, що на рідних землях УПА має свій політичний провід, Українську Головну Визвольну Раді (УГВР), яка дає їй політичні вказівки. Армія без політичного проводу не була б армією, тільки бандою. Ми ж вважаємо УПА за українську національну визвольну армію. Ціллю резолюції —

твердить д-р М. Чубатий — було об'єднати на цьому Конгресі українців різних світоглядів, тому в цій частині резолюції не згадано про УГВР поіменно. Автім, кожний може собі пояснити її як вважає за відповідне. Прихильники УГВР можуть політичним проводом УПА вважати УГВР, а прихильники УНАРДІ можуть вважати УНАРДІ за такий провід. Для збереження єдності американських українців Конгрес не може займати радикально одностороннього становища.

На цьому практично закінчується дискусія над резолюціями і їх приймається, доручаючи Резолюційній Комісії ще їх кінцеве оформлення та стилізацію.

Предсідник д-р Сіменович перериває далішні наради Конгресу, заповідаючи безпосередній концерт Капелі Бандуристів. При цьому повідомляє, що наради будуть продовжуватися після концерту.

XXIII. КОНЦЕРТ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

Поза ділову програмою Конгресу, але з його нагоди, ввечері другого дня Конгресу відбувся концерт Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, під мистецтвими керівництвом Григорія Китастого. Поверх тисячі осіб, делегатів Конгресу, та місцевих громадян, українців і американців, з ентузіазмом приймали кожен точку великої концертної програми.

XXIV. МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА

Під час Конгресу в приміщеннях готелю Статлер, де відбувалися наради, була відкрита приготувана мистецтвом С. Гордицьким виставка українського мистецтва. Виставку відвідало не тільки багато учасників Конгресу, але й місцевих громадян та принагідних гостей. Між відвідувачами записалися м.і. визначні американські громадяни і виховники з різних кінців країни, що в тому самому часі брали участь в конференції Американської Виховної Ради, що відбувалася теж в готелю Статлер. Усі вони висловлювали велике признание українським мистецтвом досягненням.

XXV. ПРОДОВЖЕННЯ НАРАД КОНГРЕСУ

Після концерту Капелі Бандуристів наради Конгресу про-

довжувалися, хоча деяка кількість делегатів вже від'їхала безпосередньо після концерту. Д-р Сіменович відкрив дискусію на загальні теми, в якій забирали голос ще численні делегати. Дискусія відносилася головню до видвигнутої на Конгресі проблеми Народного Фонду та найкращих метод і можливостей збірки національного датку. Окрему увагу віддано теж напрямним дальшої праці та найважливішим завданням УКОМітету на найближчу будучність.

XXVI. ЗАКІНЧЕННЯ КОНГРЕСУ

Після вичерпання дискусії, слово забрав ще нововибраний голова УКОМітету, проф. Лев Добрянський. Він знову коротко пригадав рішальність доби, в якій доводиться нам жити та зокрема єдину загальну політичну конюнктуру, яку можна використати для добра української справи. Зі свого боку він запевнив, що докладє усіх зусиль, щоби нововибраний УКОМітет не тільки не програв той нагоди, але й її вповні використав.

На закінчення наради слово забрав нововибраний перший заступник голови УКОМітету, Дмитро Галичін. Він говорив: Український нарід переживає тепер найбільшу трагедію. Лише повне розуміння цієї трагедії і того катастрофічного положення, лише об'єднання та скріплення всіх українських сил і тільки велика праця та ще більша жертвенність допоможуть нам дійти до нашої великої мети. Я вірю, що ми виконаємо свій обов'язок супроти поневоленої України. Тому вертаймося до своїх громад з твердою постановою, що ми не залишимо українського народу на поталу в цій райорішній годині його історії та що ми допоможемо йому в його боротьбі проти комуністичних тиранів. Цим ми сповним святе діло, бо — по словам кардинала Спелмана — бунт проти тиранів, проти найбільш звороднелих і диявольських комуністичних катів, це постух Богів!

На цьому предсідник д-р М. Сіменович закрив формально Четвертий Конгрес Американських Українців, на закінчення якого відспівано ще український національний гимн: Ще не вмерла України.

Того самого дня пізно ввечері відбулися ще перші наради нововибраного Українського Конгресового Комітету.

(Довідаємося на стор. 3-118)

МОГИЛА, ЩО АЛЯРМУЄ

Переглядаю американські часописи, і зпоміж численних вісток з великого міжнародного життя раптом схоплюю очом такий звітчийний сюжет, який загублений в них дрібний наголовок: „Повісився новий імігрант“. Читано: Повісився скиталець Максим Катюський, 39 років, приїхавши з Філадельфії до Нью-Йорку шукати праці, повисився в публічному місці. Перечитую ще раз: чи не помилюся? Ні, так воно й є. Коротко, як людська життя, і ясно, як людська смерть. Лише кілька слів, а як багато промовляють, принаймні повинні промовляти вони всім нам! Адже вдумайтесь: в центрі найбагатшої в світі країни, серед тисяч таких самих, як і він, імігрантів, але здебільшого матеріально сяди як так виважені, в приміщенні самої допомогової організації, людина, що приїхала сюди життя, раптом вкорочує собі віку! Чи не звучить самий цей факт докором всім нам, незалежно від того, хто ми є — чи „старі“ чи „нові“, чи „західняки“ чи „східняки“, чи ретельні чи соціалісти, чи діяти допомогли організації чи зовсім до них непричетні? Чи не алярмує ця зловісна подія до нашої свідомості, чи не повинна вона стати поштовхом до нашого рішучого громадського зрушення, до нашої спільної акції в невідкладній справі нашої загальнолюдської і національної честі? Чи не повинен кожний з нас, прочитавши цю страшний вістку, доклати все, що в його силах і можливостях, щоб, з полегшею покладши руку на серце, широким голосом сказати: „Я зробив усе, щоб надалі такого вже не могло бути“.

Це є нашим обов'язком тим більше, що трагедія Катюського — це не лише справа одного людського життя, не лише особиста трагедія мертвої вже людини, а передусім трагедія „нової імміграції“ взагалі, тобто потенційно трагедія скитальців усіх націй, отже й українських навіть в тому випадку, якби Катюський виявився кінцем-кінцем не цілком українцем. Адже жадна національна друла на імміграції не може бути певна, що не матиме свого Катюського завтра, якщо не має його сьогодні. Самогубство Катюського безперечно дезорієнтує і ще більш приголомшить психіку наших імігрантів в Європі. Воно може навіть перерости в політичну справу міжнародного обсягу: бо неминує дасть комуністам поживу для брехливо-тенденційної пропаганди проти ЗДА і переселенчій акції ІРО.

Не знаючи всіх обставин цієї сумної справи, годі ще й шукати як безпосередній винуватців у ній, так і практичних заходів, потрібних для надання нашим допомогливим організаціям більшої оперативності й матеріальної спроможності. Ясно одне: випадок з Катюським повинен спонукати весь загаль української імміграції в ЗДА не тільки до якнайбільшої активності в допомогливій акції, не тільки до якнайширшої участі в Українському Національному Фонді і в добровільних посильних датках на допомогливі цілі. Тільки Катюського захликає нас (і це — чи не найголовніше!) до усталення моральної опіки

над всіма тими нашими бездомними скитальцями, які раз-у-раз висідають в американських портах з кораблів, щоб, не маючи вже ні матеріальної опіки ІРО, ні оточення своїх людей, почати нове життя в новій, незнайній і незрозумілій їм країні.

Чи бачили ви їх, коли вони сходять з цих кораблів? В їхніх понурих постанях, в їхніх засмучених очах, в їхніх непевних розгублених рухах ви можете прочитати тяжку драму поламаного людського життя: роки страждань, часом в сталінських і гітлерівських концтаборах, роки нестатків, бездомних поневірянь, мізерного життя в таборах під страхом репатріації, в болісних думках про загиблих або загублених рідних. Але вдихається в ці ший загаслі очі глибше, і вам блиснуть в них волюнтерів радості визволення, вітків прибуття на вітчизняну американську землю, вогнища надії, якщо не віри, в те, що тут загортається нарешті всі старі рани, знайдуться нарешті праця й добробут, спокій і воля. Не дамо ж цим вогникам померкнути й загаснути, як загасли вони у Катюського, як мерхнуть вони часом у інших.

Сьогодні-завтра ці новоприбулі скитальці розбредуться по широких просторах своєї нової батьківщини хто куди: одні залишаться в Нью-Йорку, другі помандрують в якусь далеку Каліфорнію, треті безслідно розпорозяться по дрібніших містах, по загублених між ними фармах. Той, хто приїхав на певну знайому йому працю, або люди молоді, здорові, фахівці, що пристойно знають англійську мову, — всі такі люди не розгубляться, пристосуються до нових умов швидко. Проте є інша категорія імігрантів — люди, яким ашурає з тих чи інших причин не міг дати праці у спонсора, і які або марно шукають її, або знаходять таку, що через їх вік, стан здоров'я чи незвичку до тяжкої праці стає для них надзвичайною, спричинює фізичні й нервові захворювання. Такі люди часом доходять до безнадійного розпачу. „О як радо віддала б я за таборушку юшку всі ці американські делікатеси!“, — писала одна молода імігрантка. „Часто плачу, не можу спати... жити не хочеться“, — скаржилася інша. Подібні настрої є звичайні для таких „невдах“ неминучим етапом в їх тяжкій боротьбі за право на життя, за своє місце в чужій їм же країні і разом з тим виявом їх духовної депресії під впливом гострої зміни оточення, мови, способу життя, може й клімату, під впливом своєї самотності, вимушеної „німоти“, загального пригноблення й нерозуміння, що так сприяють відживленню старих душевних болів і чорних думок. Це — напевно психічна хвороба, яку треба будь-що лікувати й поборювати, щоб вона не довела до тієї межі, яку в випадку психічного розладу переступив своїм одчайдушним кроком Катюський.

Отже як на тимчасово хворих нам і треба дивитися на таких людей. Не судити суворію їх за оті неадекватні настрої, а підійти до них ближче, дружньо взяти за руку, допомогти їм швидше почути себе не до усталення моральної опіки

життя, а повновартісною частиною не лише своєї національної, а й загально-американської спільноти. Самоплюм цей процес повільно відбувається і тепер. Такі люди видужують, — їх випаковує час. Проте зверніться тільки на цього, як про це свідчить приклад Катюського, було б не завжди безпечно. Таким людям треба подавати моральну поміч, для якої добрим є і краща інформація, і поради, і культурні розваги, і звичайна дружня розмова, — одне слово, всі заходи й форми, аби було в них щире чуйне ставлення до живої людини.

Багато є способів хоч би тільки морально допомогати новоприбулим своїм землякам, і наш обов'язок — дати їм цю поміч. Хай свіжа могила Катюського нагадує нам про це і хай вона назавжди залишиться поодиноким могилкою самогубця на кладовищі нашої імміграції.

Б. К.

ОБ'ЄДНАНІ ДЕРЖАВИ ЄВРОПИ

Промова міністра П. Г. Спаака у Філадельфії.

Пенсильванський Університет Філадельфії зорганізував тиждень зборів Університетської Ради під кличем вишколу для мирної співпраці. Відкрито цей тиждень на святковому вечорі у Міській Андиторії, де з промовою виступив голова Дорадчого Зібрання Європейської Ради і колишній бельгійський прем'єр міністр П'єр Г. Спаак.

Простору залу Міської Андиторії, що приміщує кілька тисяч осіб, виповнили представники наукового світу, громадського життя і студенти. В концертній частині організації Роберт Елмюр подав зразки музики об'єднаних народів, відображаючи композиції Баха, Франка, Равеллі та Лямара. Опісля концертувала оркестра американської флотії під керівництвом майора Вільяма Ф. Сентельмана. Справжнє університетське свято відкрила академічна процесія професорів у тогах і біретах та інвокація ректора Карлової Семінарії, єпископа Франціса Дж. Форі й американський державний гімн. Формальності відкриття довершив голова головного об'єднання колишніх студентів (алюмінів), після чого співак Метрополітанської Опер Джан Пірс прославив „Брабансон“ — бельгійську національну пісню. Президент Університету Гарольд Е. Стасен представив зібраним почесного гостя, загадуючи його заслуги для державного життя Бельгії на пості прем'єра міністрів і міністра закордонних справ, як теж для світової мирної політики на пості першого голови Зібрання Об'єднаних Націй і теперіш-

Водородна бомба — нове марево загрози для людства

(Довідчення зі стор. 2-го)

водня в енергію перемінюється вдесятих одного процента матерії, отже з одного кілограма матерії вісім грамів перемінюється в енергію. Це значить, що один кілограм водня, перемінений шляхом злучки атомів в гелій, дав би поверх 200.000.000 кіловатних годин енергії, що було б вісім разів більше ніж з одного кілограма урану, та відповідало б розривній силі 160.000 тон TNT. Отже одна водородна бомба зі 100 кілограмів водня була б 800 разів сильніша, ніж та, яку скінено на Гірошиму.

Як уже згадамо, виготовлення водородної енергії теоретично передбачалося вже перед о. 15 роками, але можливість її практичного здійснення зазнавала чимало після виготовлення атомної енергії. Діло в тому, що процес фузії (злучки)

водородних атомів на сонці відбувається в температурі 20.000.000 стоградусних ступнів (Цельсія) та при тисненні 160 біліонів атмосфер. Тому, що приблизно такої самої температури і тиснення потрібно теж для фузії водородних атомів на землі, можливість того зразу цілком виключалася.

Зміна наступила у виготовленні атомної енергії з урану. Атомна бомба тим самим стала теж своєрідним „куском сонця“ для виготовлення водородної енергії. Во температуру в центрі експлозії атому означується на приблизно 6.000.000 стоградусних ступнів, отже втрое більше ніж на сонці, а тиснення атмосфери, яке виготовляється в хвилині атомової експлозії, відповідає тисненню всередині сонця. Тим самим, атомна експлозія створює всі передумови для фузії атомів водня. Це значить, що до розриву водородної супер-бомби була б потрібна насамперед експлозія атомної бомби. Все це разом створює необмежені деструктивні можливості, що ставлять практично під знак запитання дальшу долю нашої планети.

Це тільки загальнікові про ці космічні речі, що ще недавно були за сміливі навіть на фантазію та які сьогодні є дійсністю. Гроза тої дійсності, с заведлика навіть на те, щоб людство могло здати собі з неї справу.

Згідно з науковими твердженнями, водородна бомба знищила б дощенту все в промірі 50 миль, де вона впала б. Бомба, скинена на Гірошиму, була тотальною деструктивна „тільки“ в промірі однієї милі, а частинно на п'ять миль. Атомна бомба, яку випробовувалося вже після війни, мала бути б до 8 разів сильнішою.

Вчені одностайно стверджують, що продукція водородної супер-бомби загрожувє не тільки непередбаченими знищеннями, але самому порядку природи. В Америці вже сьогодні існують, згідно з офіційними твердженнями, всі передумови продукції цієї бомби. Вже завтра їх може мати Союзний Союз. Наявність цієї космічно деструктивної сили в двох ворожих і антагоністичних таборах могла б в обставинах означати дослівно кінець людства та його цивілізації. Це створює в світовому масштабі Шинкспірівську дилему „бути чи не бути“ в її найгірнійшій формі.

Читайте українські книжки на часописи, бо чимто читати веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Промова міністра Спаака перед американським науковим світом, як і остання промова пані Чіанг Кай-ші, це далші етапи усвідомлення американського народу в його позиції та завданнях для рятування світу перед цілковитою загрозою комунізму. (от).

УКРАЇНСЬКІ ЄВРАЗЙЦІ

(Довідчення зі стор. 2-го)

кільський вже по князю Трубецьким на сторінках лондонського славистичного журналу „The Slavonic and Eastern European Review“, у е а г б о к 1939-40, пламенно розвивав відомий чорносотенець В. Шульгин в статті „Kiev, Mother of Russian Towns“. (Київ Мати Русских Городів). Він наводив характеристику Києва та Москви, яку в половині 19-го століття дав Алексій Толстой.

Москва у нього — це уособлення варварства, Київ — це уособлення лицарства та „свободи“. Тому саме Київ повинен бути столицею Росії, єдиної й неділюмої та під проводом царя. Бо, мовляв, коли узурпатор Петлюра заняв Київ, то в ній було тільки 72 українців-сепаратистів. Чи це не приклад майстерського способу відкинення принципу москов-

ського, а прийняття принципу київського?

В тому самому часі в Америці один часопис, теж монархістичний чорносотенний, пішов ще далі. Відкидаючи московський принцип, він залишив друкувати на чолі часопису царського двоголового вірла, а став друкувати Тризуб Володимира, як герб нової Росії. Чи це теж не триумф київського принципу завдяки російсько-українофілам?

Вірюмо, що коли б автори таких карколомних ідеологій менше студіювали схід та Азію, а більше Україну, то певно пізнали б один твердий закон історії, що народи такі з собою змагаються, а кожнорасна влад а є тільки інструментом національних амбіцій. То ж і Ленін та Сталін, загравши владу в російській імпе-

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

12 січня 1910 р.

РАЙ У МЕКСИКУ.

Під повним заголовком містить редакція надіслану статтю, в якій згадується про пляновану мексиканським урядом колонізацію земель в тому краю. Стаття обговорює політичне положення Мексики, звертаючи увагу, що там нема свободи тому, що уряд є в руках диктатора. Не зважаючи на це автор статті каже: „Свого часу писав п. Кириллук, що мексиканський уряд заплатить дорогу делегатам поважного товариства, якщо вони схотіли б прослідити справу на місці. Коли так, чому урядові У. Н. Союзу не вивістити про це, а коли прийдуть білетти на дорогу, вислати туди двох-трьох довірених людей, щоб побачили цей мексиканський „рай“ і описали всілякі звіти з своїх спостережень?“

СВЯТОЧНІ І НОВОГІТНИ ПОВАЖАННЯ ЄПІСКОПА У. Н. СОЮЗУ.

Головний предсідник У. Н. Союзу оприлюднює лист, одержаний від Преосв. Єпископа С. С. Ортинського, в якому написано: „Отсім складаю на Ваші руки щирі побажання Веселля і Щасливого Свят та світлого, успішного й багатого в плоди душевного Нового Року. Ці желання передаю через Вас всім працівникам на народній ниві, то є Урядові У. Н. Союзу й його достойним Членам...“

СМЕРТЬ ВНАСЛІДОК ВИБУХУ ГАЗІВ В КОПАЛЬНІ У ВІЛКСБЕРІ

Знову приходить смерть майнерів. Дня 11. січня, коло год. пів до дев'яти ввечір у копальнях Лісай енд Вільксбері Кол. Ко. наступила страшна експлозія газів. Досі заісно, що чотирьох майнерів поналічено смертельно, а п'ятьох — самих сломалих — убито. Пожежа, яка шаліє після вибуху, ударемнила всілякі спроби рятунку.

З НАРОДНОГО ЖИТТЯ.

Дня 2. січня відбулося відновлення читальні „Просвіти“ у Вільксбері. Вона була założена в 1909 р. і приміщена в окремій залі. Тепер читальню перенесено до церковної залі. На зібранні явилось коло 150 осіб, яких привітав о. І. Кузів. — Репертуар Українського Народного Театру: неділя 16. січня вистава опери „Запорожець за Дунаєм“ в залі чеського „Сокола“ в Нью-Йорку при 72 вул. — Вистава опери буде повторена 19 січня в Елізабетпорт, 20. січня в Перт Амбой, 22. січня в Сівю Готел в Варрен Айленд, Н. Й.

20. січня 1910 р.

АМЕРИКАНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“ ПОЧИНАЄ ПРАЦЮ.

Товариство „Просвіта“, засноване на збіді у Філадельфії 15. вересня 1909 р., розпочало свою активну діяльність з дня 10. січня 1910 р. Для з'ясування цілей уряд Товариства оприлюднює головний постанови свого статуту, в якому на вступі сказано: „Завданням Тов. „Просвіта“ є: піднести нарід наш під оглядом науково-просвітним і культурно-економічним та забезпечити йому національне життя-буття на чужині“. Подаючи витяг статуту до відома, уряд визнає український загаль вступати в члени Товариства, щоб воно могло сповнити свою працю.

ЧЕРГОВА ДОПОВІДЬ В НТН. КУПИТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

Цей суботи відбудеться в приміщенні Американського Відділу Наукового Товариства ім. Шевченка (50 Чорч вул., Нью-Йорк) чергова доповідь на тему: Нові данні діалектологічного поділу української мовної території. Лектор: д-р К. Кисілевський.

ІРИНА АРТИМ
ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ
ПОЕЗІЯ
в кольоровій окладині
40 поезій. 75 сторіт.
Шук 25 ц.
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“
P. O. BOX 344,
JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНЦІ НЬОАРКУ І ОНОЛІЦІ!

ОБ'ЄДНАНІ ОРГАНІЗАЦІ МІСТА НЬОАРКУ запрошують Вас на

С В Я Т О

САМОСТІЙНОСТІ ТА СОБОРНІСТІ УКРАЇНИ

— яке відбудеться: —

В НЕДІЛЮ, 22. СІЧНЯ 1950

в годині 3. пополудні

В ЗАЛІ „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ“, 508 — 18th AVE. Newark, N. J.

В програму входять: реферат, хори, дислямації. Вступ за добровільними датками.

УВАГА! НЬО ГЕЙВЕН І ОКОЛІЦЯ!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ І ТОВ. БАНДУРИСТ В НЬО ГЕЙВЕН

— відбудеться: —

СВЯТО СОБОРНІСТІ УКРАЇНИ

В НЕДІЛЮ, 5. ЛЮТОГО 1950

В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛІ, 389 Грін Ст., НЬО ГЕЙВЕН.

Початок у год. 2. пополудні. — Вступ 75 ц., для дітей 25 ц.

Шановне Громадянство степу Комуністичний Комітет Свята складає всіх зусиль, щоб гідно шанувати ту історичну хвилю, коли Український Народ замалював перед цілим світом, проголошуючи Самостійну Соборну Українську Державу! На те свято повинні явитися всі живі громадяни нашого степу, щоб в цей спосіб показати світові, що ми ще живемо і сила Сталіна нас не понає! Комітет.

УВАГА! — НЬО ЙОРК І ОКОЛІЦЯ!

ЗАХОДОМ „INTERNATIONAL MUSIC LOVERS GUILD“

— відбудеться: —

ДНЯ 21. СІЧНЯ Ц. Р. В ТАЙМС РОЛ

КОНЦЕРТ

в якому візьме участь відомий український скрипак ВОЛОДИМИР ЦІСІК.

Квитки ще можна купити в Art Mode, 183 — 2nd Ave. між 10 і 11 вулицями: New York, N. Y.

Classified Advertising

FOR CLASSIFIED ADS CALL:

Worth 2-3056
2-3057
2-3058

Milliners
Жінок, дов. при кардлогах.
Стала праця.
BR 9-3992

2-5,000 Watt, 110 Volt AC
Homelite Generators, Brand New.
Never used. First offer over \$1,475
Portchester 5-4200

Excellent Set-Up for Novelty Mfg.
Based on Silk Screening & Die Cutting.
near Trenton, N.J. Owner going West. Apply Craftways, Lambertville, N.J. or Broker Geo. Webb, New Hope, Pa. 3551.

Lenox, Mass. Modern, Luxurious Inn.
22 rooms, near Tanglewood, especially fine clientele. Good income, large garage. Price only \$35,000. Act quick. Emil Metropole, Realtor, 73 North St. Pittsfield, Mass. Phone 6758.

КУПИТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ЛИТАКОМ ДО КАЛІФОРНІ \$75

ЛИТАКОМ ДО МІАМІ \$29

"DC 4'S"
JU 6-5161

COACH FLIGHTS
157 WEST 47th ST., N. Y. AGENCY

2 GIRLS, cook, downstairs and chambermaid-waitress expd; references: 2 young school children; salary \$150 each. Call Great Neck 2-5234.

LIGHTER-LADIES' RONSON, initialed "ESM."
Penn Station, Jan. 10. Reward. Freeport 8-0781 collect. Owner.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЬО ЙОРК

"Дністер", від. 361 УНС, на шляху до дальшого розвитку.

Дня 17 грудня 1949 р. в залі церкви св. Юрія відбулося річне "виборче" зібрання членів найбільшого відділу УНС-юзу, а саме товариства "Дністер", яке має порядкове відділове число 361. Зібранні проводив Степан Ковальчук, секретарював Іван Герчик.

Першу частину зібрання присвячено на звіт з праці уступаючого уряду. Ця частина пішла гладко, бо кожен урядник був наперед приготувався. Тому, що маючий звіт був складений на спеціальній в такій цілі скликанім місячній збірці 9 грудня, відпало читання в цифрах, а обмежено до праці поодиноких урядників. Тимто звіт виходив відмінно від інших звітів, бо мав почасти особистий характер.

Виявилось, що в минулому році число членів за послами зросло до 1,620, а до цього приєдналися деякі члени, які поставили собі за головну ціль збільшити кількість членів. Разом придбано впродовж минулого року 267 членів, з яких Мартин Малетич придбав 160, Іван Галич 50, Петро Кучма 35, Степан Левко 12, П. Іванів 10, а інші по менше. Тому, що п. Малетич організував найбільше число, він виявив методи своєї праці для заохоти інших членів. Найбільше нових членів походять з нової імміграції. Це можна було зробити так, що організатор утримував особистий контакт з свіжо приїжджаючими, старався про працю для них і так закарбував собі їх приязнь. Інші організатори виявили свої помічності з цієї нагоди і були вдоволені, що змогли причинитися до чисельного зросту товариства.

Другою важливою справою на зібранні було придбання власного дому Товариства. Цю справу започаткував голова, Микола Левкович, жертвуючи від себе на початок \$100. У продовж року зложили члени разом \$850 готівки на цю ціль, а інші декларували свою поміч, як тільки приїде час. Тому, що Товариство має свого власного майтку вартості \$19,358, з того придбано в минулому році \$2,251, різницю імпрезами, то є надія, що "Дністер" набуде свій власний дім, як тільки трапиться відповідна нагода. Безупинно пригадував на цю справу п.

Левкович, а в цій справі найшов помічника в особі Петра Кучми, фінансового секретаря. Володимира Хоміцького, заст. голови, Степана Левкова, рекорда секретаря й інших. Тепер ця справа на стільки спопуляризована, що має вигляд на здійснення.

Третьою справою було притягнення молоді до Союзу. Цю справу реферував Головний радний УНС, Петро Кучма, пригадуючи, що 55-річний ювілей УНС в Нью Йорку улаштувала союзова молодь 15 жовтня 1949 з великим успіхом при допомозі старших членів.

Четвертою справою було з'ясування американсько-української ідеї і складення плану праці при вступі до Союзу. Цю справу реферував д-р Семен Демидчук. Він покликався на працю ньюйоркської української громади в минулому, пригадав роль тов. "Дністер" у цій праці і доводив, що зі своїми силами, які прибувають з Європи ми можемо значно "посунути" народну справу вперед, даючи цим приклад меншим громадам.

При огляді праці за минуле пригадали члени на потребу жертв на народні цілі з нагоди Коляди. Тому, що вже на місячних зборах на внесок д-ра Воробця рішено зібрати членську коляду на потреби Української Санітарно-Харитативної Служби; на теперішніх зборах рішено внаслідкувати на конто коляди на цю ціль \$50 з каси "Дністра".

Кінцевою справою був вибір нового уряду, до якого ввійшли вже й нові сили, які прибули з Європи і вписалися завчасу до УНС-юзу через 361 відділ. Вибраний уряд на 1950 рік представляється так:

Мартин Малетич — президент; Михайло Лисогір — перший заступник; Василь Савицький — другий заст.; Петро Кучма — фінанс. секретар; Іван Шамин — скарбник; Іван Герчик — рекорд. секр.; Катерина Джорджія — заст. скарб. Контрольна комісія: д-р Семен Демидчук, Іван Галич, Стефан Ковальчук. Троєтис: Іосиф Тарнавський, Іван Собенко, Данило Кольба. Опікуни хворих: Петро-Трофім, Катерина Левко, Марія Сосницька. Хорунжі: Григорій Лівович, Никола Васишин. Бібліотекарі: Богдан Чехович і Стефан Чума.

Після подяки для членів уступаючого уряду, за їх солідну працю, нововибраний голова заприсягнув новий у-

ПОДРУЖЖЯ СОЮЗОВЦІВ

Марійка С. Мусійчук, яку бачимо на тій знімці, що покинчила Мавит Норсінг Скул в Клівленді, а тепер студіює в Огайо Стрейт Юніверзіті, виходить заміж за Михайла Гладя, що студіює права в Йонг-статві Каледжі. Обидвоє є членами УНС-юзу.

ряд і візав до дальшої праці для добра Товариства й громади.

М. Л.

ШКАГО, ІЛЛ.

Річні Збори Ліги.

Дня 18 грудня м. р. відбулись тут річні Загальні Збори Ліги Американців Українсько-Походження. В зборах взяло участь 29 делегатів від 17 товариств. В історії Ліги це рекордове число. Важливі завдання, які мала Ліга в минулому році до сповнення ілюстрували члени відділу в своїх звітах.

У своєму звіті голова, п. Іван Дужанський підкреслює, що Ліга підготувала дві програмні імпрези, а саме: Шевченкове Свято, отримане з 10-річницею Державності Карпатської України і Листопадотне Свято. Обі імпрези стояли на високому патріотичному й місцевому рівні й пройшли з повним успіхом.

Голова Ліги допоміг влаштувати Концерт Капелі Бандуристів і Концерт Оперного Ансамблю під дир. Б. Пюрка.

Крім цієї роботи, львівнянинку усього і часу просвячено справі переселення акції. Організовано переселенці пункти, через які пройшло понад 4000 родин. Їх забезпечено приміщенням, харчем а в більшості випадків підшукано працю. Для хворих дітей по чисельних інтервенціях введено безплатну лікарську опіку в шпиталі. Для здобуття фондів на одержання кухні для новоприбулих і інших технічних видатків організовано два громадянські віча, на яких зібрано \$1,417.

В цій великій і дуже важкій роботі допомагали в першу чергу д-р Смуку, який безкорисно лікував хворих і допомагав в розшуках за працюю. На стації опікувались новоприбулими п. Подола, п. Паньків, п. Яворська і інші. При розшуках мешкань і праці багато труду вложив п. Куропась. Слід згадати п. Шпикулу.

Пресовий референд Ліги.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис "Свобода".

З В І Т

ЗІ ЖЕРТВ, НАДІСЛАНИХ ДО ЗЛ. У. А. Д. КОМІТЕТУ.
(ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ 1949 Р.)

Філадельфія, Па. — Тов. ім. О. Кобилянської, відділ 48 СУА \$10; Е. Слободян 5.

Карнегі, Па. — А. С. Кравчинин \$5.

Фоллстон, Мд. — Іосиф Мороз \$5.

Пулсвилл, Мд. — Роман Сокольський \$5.

Нью Йорк, Н. Й. — Н. Гладун \$5.

Бруклін, Н. Й. — Дмитро Санчук \$5.

Рачестер, Н. Й. — Укр. Амер. Допомоговий Комітет \$100.

Коговс, Н. Й. — Павло Задра \$5.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Злучені Укр. Амер. Організації, як дохід з Фестивалу "Гомін України" переслав президент Г. Тішко \$1,000.

Шікаго, Іл. — Збірка п. Я. Дацька на листу ч. 849 "Студентського Фонду" \$22.

Йонгстайн, Огайо. — Дмитро Голубець \$15.

Лос Енджелес, Каліф. — Злучені Організації з концерту Шевченка \$41.

Міамокі, Виск. — Тов. "Вільна Україна", відділ 118 УНС \$14.

Міннеаполіс, Мінн. — Константин Солчанник \$5.

Маніла, Р. Ай. — Тов. ім. Драгоманова, відділ 181 УНС \$10.

Нью Брітєн, Конн. — Укр. Кат. Парохія, збірка на "Спільнім Священім" \$43.90.

Тамс, В. Вірджінія. — В. Магун \$5.

Клівленд, Огайо. — Магдалина

який перевів з найбільшим успіхом збірку акції. Невтома п. Гульчій весь час працювала над висилкою завірень і збірок грошей. Це ще далеко не всі, які помагають в праці, та з браку місця не всіли всіх висилити.

По звітах відділових Загальних Зборів дали їм повну абсолютну.

До Відділу Ліги на рік 1950 вибрано: голова: п. І. Дужанський, заступники: д-р Смуку, п. Шпикулу; секретар: п. Іващук; секр. анг. мови: п. Паньків; реф. фінансів п. Гульчій, касієр: п. Зібськ; реф. зв'язків з чужинцями п. Каменецький; реф. культурно-освітній: п. Негай; реф. преси: п. Децик.

Контрольна Комісія: п. Василевська, п. Гудз.

На першій засіданні Відділу розділено функції й намічено квартальний план праці. Ліга далі нестиме тягар опіки новоприбулими. До цієї роботи призначено д-ра Смуку і п. Шпикулу як адміністраторів.

Союзний Дім і надалі даватиме тимчасовий захист новоприбулим. Для розподілу фінансів рішено перевести коляду. Цей обов'язок взяв на себе Осередок Спілки Української Молоді. Теж ухвалено влаштувати заходом Ліги Українську Антикомуністичну Маніфестацію в день державності України.

Пресовий референд Ліги.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис "Свобода".

на Лопушак \$5.

Лудлов, Масс. — Даман Харко \$13.35.

По \$3.00: М. Рінк

По \$2.00: Марія Кресан, Г. Фро, Н. Круль, А. Бубен, П. Слюзарчук, Т. Танін, Т. Шпит, Г. Косовський, Я. Федорак, Марія Новакович, Д. Якимець, Ленчук, В. Ягя, Т. Куцуляк, А. Серафін.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н. Ко-цай, А. Шеміла, Т. Грещук, А. Гуменюк, Марія Білецька, Со-бія Михно, А. Вишиваний.

По \$1.00: А. Курман, І. Федак, І. Масляк, І. Дуда, П. Крупник, Д. Метик, І. Гавловський, В. Шабатура, В. Русин, А. Шипа, І. Костів, І. Кривуша, Софія Батук, Р. Ропіцький, М. Михно, Г. Грішко, І. Гома, С. Сенів, Анна Петеля, О. Цікало, М. Гріцак, М. Гала-новський, А. Зелінський, С. Себер, Н. Зелінка, Т. Туців, В. Панівківський, П. Сенько, А. Е. Смаля, Анастасія Бойко, Я. Пакстон, Ф. Фідор, Христина Гук, М. Добаш, М. Демчик, К. Боровський, Г. Балух, М. Бучинський, М. Брус, Анастасія Бойко, М. Сидорак, Р. Г. Ко-нет, П. Смага, П. Кіналь, М. Губіш, В. Вовнянка, П. Коваль, Текля Верещук, М. Чикота, Н. Козак, І. Шербанович, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Савчук, Анна Бабій, Н. Чердарчук, С. Гальчак, І. Шмідт, Н.